

УДК 338.2

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

*Т.І. Похилько, А.С.Дубок, відділення з підготовки молодших спеціалістів, спеціальність
«Бухгалтерський облік», 3 курс*

*Науковий керівник – Л.В. Федоренко, викладач відділення з підготовки молодших
спеціалістів ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Ніжинський агротехнічний інститут»*

Анотація: досліджено врегулювання питання управління інноваційним розвитком, недоліки і переваги методичних основ оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності в сфері АПВ.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, макроекономічний процес, мікроекономічний процес

Розвиток інноваційної діяльності агропромислового виробництва є однією з ключових проблем, що дозволяють не лише змінити характер виробничої діяльності, але і наповнити її новим значенням і практичним змістом. Інноваційна діяльність передбачає створення новітнього продукту, технології, які дозволять перейти до нової організаційно-технологічної структури аграрного виробництва і забезпечити конкурентоспроможність продукції на ринках збуту. Економічний розвиток України потребує розширеного відтворення її агропромислового потенціалу на високотехнологічній основі, ефективність якого має забезпечуватися безперервною інноваційною діяльністю підприємств та наукових організацій галузей АПВ.

Прискорення розвитку агропромислового виробництва, особливо бюджетонаповнюючих галузей, спроможних виробляти високоякісну, конкурентоспроможну на внутрішньому та зовнішньому ринках продукцію, формування їх експортного потенціалу, підвищення технологічного рівня підприємств, завдяки прогресивним вітчизняним і світовим науково-технічним досягненням, є обов'язковими умовами для реалізації інноваційної стратегії економічного зростання.

Ситуація, яка склалася в агропромисловому виробництві, у пріоритетній для економіки галузі, характеризується тим, що за наявності значної наукової та технологічної бази спостерігається занепад інноваційної активності в зв'язку з недостатністю у підприємств власних інвестиційних ресурсів, незначними державною підтримкою й бюджетним фінансуванням, високими кредитними ставками, низьким платоспроможним попитом на нову продукцію та технології, високим рівнем ризиків в інноваційній сфері організації та управління інноваційною діяльністю та інноваційним розвитком у галузях АПВ. Метою дослідження є узагальнення теоретичних, розробка методичних і практичних питань щодо вдосконалення процесу інноваційного розвитку агропромислового виробництва.

Формування нового господарського механізму, соціально-орієнтованої економіки України передбачає збалансованість економічних процесів і гармонійний розвиток окремих регіонів та суспільства в цілому. При цьому процвітання можна досягти двома шляхами - через стабільне зростання або через інноваційний розвиток. Інноваційна діяльність в нашій країні – це сфера економічної діяльності, що була і залишається ураженою кризою. На ринку склалася така загальна ситуація, що інновації, які колись здійснювались за рахунок централізованих джерел, звелися до мізерної частини, тоді як інвестиції, що володіли внутрішньою структурою, втратили її і стали неупорядкованими і неорганізованими, стимулюючи тільки короткострокові цілі інвесторів.

Вихід з такого становища один – подолати економічну кризу неможливо без інноваційно-інвестиційного буму, відновлення основного капіталу на принципово новій, конкурентоспроможній основі. Для того, щоб ефективно здійснювати управління інноваційною діяльністю на мікро-, мезо-, або макрорівні, необхідно, насамперед, провести вивчення та аналіз самої теорії інноваційного розвитку, а також уточнити базові поняття.

Сьогодні вже доведена необхідність здійснення інноваційної діяльності, визначені, в основному, сутність і специфіка інновацій, виділені деякі основні напрямки удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємств. Під терміном «інновація» деякі автори розуміють об'єкти впровадження, розглядаючи інновацію як ідею, практику чи продукт, що сприймаються як нові, інші ж – процес, який приводить до появи нового: «інновація – це генерування, прийняття й впровадження нових ідей, процесів, продуктів і послуг. У зв'язку з цим слід розділяти, з огляду на думку вітчизняних і зарубіжних учених, два поняття: інновація й інноваційний процес, що відповідають нововведенню як окремому об'єкту впровадження і нововведенню як процесу. Більшість дослідників сучасної економіки одноставні в тому, що інновація – це якісні зміни.

Таким чином, дослідження сукупності авторських визначень та тлумачень дозволяють розглядати інновації як зміни, як процес чи як результат. Інновації є економічною категорією науково-технічного прогресу, яка забезпечує якісні зміни у функціональних можливостях підприємств і ринкових переваг сучасного виробництва із урахуванням диференційованого впливу галузево-технологічної специфіки.

У загальному вигляді інноваційний процес полягає в одержанні комерціалізації винаходів, нових технологій, видів продукції і послуг, рішень організаційно-технічного, економічного, соціального чи іншого характеру та інших результатів інтелектуальної діяльності

Таким чином, одним з найважливіших елементів концепції управління інноваційною діяльністю аграрних підприємств і сфери АПВ у цілому є розробка саме інноваційної політики.

Головними принципами управління сучасною інноваційною політикою є:

1. поєднання інвестиційних джерел з інноваційними рішеннями; безперервне прогнозування інноваційної ситуації;
2. системне впровадження новітніх технологій у взаємопов'язаних сферах підприємницької діяльності;
3. злиття фінансового та техніко-технологічного аналізу результативності нововведень.

У сучасних умовах інноваційна політика повинна регламентувати порядок господарської діяльності і спрямовуватися на визначення підходів до управління інноваційною діяльністю аграрних підприємств і, зокрема, її мотивації.

Формування інноваційної політики відбувається в двох напрямках.

По-перше, це орієнтація на потреби ринку і споживачів, а по-друге – формування та зміцнення у складі ресурсного потенціалу галузевого виробництва інноваційної складової.

У процесі створення та реалізації інноваційних продуктів необхідно врахувати інноваційні ризики й суттєво обмежити пов'язані з ними фінансові втрати.

У процесі реалізації інноваційних проектів існують технічні ризики від складності та новизни, від інфляції, від поточної діяльності, політичних, економічних та інших факторів, пов'язаних зі зміною зовнішнього середовища. Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності агропромислових підприємств. Відволікання фінансових коштів може позначитися на зниженні платоспроможності підприємств за поточними платежами, невчасного виконання платіжних зобов'язань перед партнерами, державним бюджетом, тобто створення передумов для банкрутства. Крім того, фінансування окремих інноваційних проектів часто здійснюється за рахунок залучення позикових коштів. Різке підвищення частки позикових коштів в активах аграрних підприємств може призвести до зниження фінансової стійкості в довгостроковому періоді.

Тому, формуючи джерела інвестиційних ресурсів для реалізації інноваційних проєктів, слід заздалегідь прогнозувати, який вплив це матиме на фінансову стійкість підприємства і його поточну платоспроможність

Швидка реалізація інноваційних проєктів сприяє прискоренню економічного розвитку галузевого виробництва, формування додаткових грошових потоків від прибутків, скорочення термінів використання кредитних ресурсів, зниження інвестиційних ризиків, пов'язаних з несприятливою зміною кон'юнктури ринку і погіршенням інвестиційного клімату в країні. Таким чином, управління інноваціями – інноваційний менеджмент у агропромисловому виробництві – це діяльність, спрямована на управління науково-технічним прогресом у ринковому середовищі аграрної економіки.

Головними перешкодами на шляху використання в агропромисловому виробництві інноваційних процесів є: недосконалість податкового законодавства та механізмів його застосування; недостатня, внаслідок високого рівня ризику, привабливість агропромислового виробництва з боку довгострокових вкладень, вітчизняного банківського капіталу, іноземних інвесторів;

Все це призводить до того, що інноваційна активність українських аграрних підприємств залишається низькою. Для України характерна залежність економічного зростання від експорту сировини і агропромислової продукції з низьким ступенем переробки та з низьким рівнем доданої вартості. Для створення ефективної системи управління інноваційною діяльністю підприємств необхідно досконало дослідити проблеми, які виникли на аграрних підприємствах в умовах світової економічної кризи.

Таким чином, необхідним елементом інноваційного розвитку підприємств АПВ є побудова нової або модернізація існуючої системи управління інноваційною діяльністю, підґрунтям формування та ефективного функціонування якої є обґрунтована державна інноваційна політика.

Список літератури

1. Дацій О.І. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні / О.І. Дацій // Економіка АПК. – 2004. – №3. – С. 18-22.
2. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / М.І. Крупка. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2001. – 608с.
3. Поліщук Н. В. Проблеми управління інноваційною діяльністю вітчизняних підприємств [Електронний ресурс] / Н.В. Поліщук // Вісник ДДМА. – 2009. – 2(5Е). – С. 283–287.
4. Федулова Л. І. Інноваційний розвиток промисловості України: тенденції та закономірності / Л. І. Федулова // Актуальні проблеми економіки, 2007. – № 3. – С. 82–97.

Аннотація: дослідовані урегулювання питання управління інноваційним розвитком, недоліки та переваги методических основ оцінки економіческoї ефективності інноваційної діяльності в сфері АПП.

Ключевые слова: інновація, інноваційна діяльність, інноваційне розвиток, макроекономічний процес, мікроекономічний процес

Annotation: the settlement of managing innovative development, advantages and disadvantages of teaching fundamentals of assessing the economic efficiency of innovation in the field of agriculture production.

Keywords: innovation, innovation development, macroeconomic process microeconomic process

CONDITION AND PROSPECTS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTION

T.I. Pochylko, A.S. Dubok, L.V. Fedorenk